



Green Deal Energietransitie Bedrijventerreinen Breda

Ondergetekenden:

1. De rechtspersoon naar publiekrecht de Gemeente Breda, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw G.C. Bos, wethouder, daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 12 februari 2019 en handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van 12 februari 2019, hierna te noemen: **de Gemeente**

en
2. Stichting Platform BV Breda, gevestigd aan de Takkebijsters 72, 4817 BL Breda, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer Th. van Kuijk, hierna te noemen: **Platform BV Breda**

en
3. Enpuls B.V., Magistratenlaan 116, 5223 MA 's-Hertogenbosch (Postbus 856, 5201 AW 's-Hertogenbosch), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer T. Schuurmans, hierna te noemen: **Enpuls**

en
4. Brabantse Ontwikkelings Maatschappij – Energiefonds Brabant B.V, gevestigd aan de Goirlese Weg 15, 5026 PB Tilburg (Postbus 3240, 5003 DE Tilburg), rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw M.C.J.J. Dragstra, hierna te noemen: **BOM Energiefonds**

en
5. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hezelaer Energy B.V. ,gevestigd aan de Ulvenhoutselaan 12, 4835 MC Breda, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.W. Dingen, hierna te noemen: **Hezelaer Energy**

Partijen 1 tot en met 5 hierna tezamen te noemen: **Partijen**

Overwegende in het algemeen dat:

- a. Nederland zich geconfronteerd ziet met onder meer stijgende kooldioxide-uitstoot, duurder en schaarser wordende fossiele brandstoffen en het uit de balans raken van de natuur;
- b. de Rijksoverheid voornoemde ontwikkelingen het hoofd wenst te bieden door de inzet van grondstoffen te verminderen, duurzame energie te stimuleren en energie te besparen;
- c. de Rijksoverheid dat niet alleen kan maar daarvoor de creativiteit, kennis en kunde nodig heeft van burgers, bedrijven, andere overheden en andere organisaties;
- d. de wijze van samenwerking tussen deze partijen met als doel knelpunten in wet- en regelgeving weg te nemen en innovatieve initiatieven te ontwikkelen, financieren en ondersteunen sinds 2011 wordt vormgegeven in zogenaamde Green Deals;
- e. in een Green Deal partijen afspraken maken om vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid te werken aan concrete resultaten die een inspiratie en voorbeeld vormen voor andere partijen;
- f. de afspraken die Partijen maken in een Green Deal los staan van de wettelijke opgaven die Partijen hebben op het gebied van duurzaamheid en de energietransitie in het bijzonder. Met

name worden hier genoemd de verplichtingen die voortvloeien uit het (nog vast te stellen) nationale Klimaatakkoord zoals de vaststelling van Regionale Energie Strategieën;

en overwegende met betrekking tot de Green Deal Energietransitie Bedrijventerreinen Breda in het bijzonder:

- a. Partijen duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan;
- b. Partijen bereid zijn om - vooruitlopend op hun desbetreffende huidige en toekomstige wettelijke verplichtingen - hun verantwoordelijkheid te nemen op het gebied van energietransitie en met name elektriciteit;
- c. de Bredase bedrijven vertegenwoordigd door Platform B.V. Breda zich realiseren dat zij enerzijds een relatief grote milieubelasting veroorzaken en anderzijds juist zowel individueel als collectief een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de nagestreefde energietransitie;
- d. Het stimuleren van bedrijven tot het nemen van maatregelen op het gebied van energietransitie, hierna ook te noemen de stimuleringsaanpak, betekent dat bedrijven worden ontzorgd op het gebied van energiemanagement, energiebesparing en duurzame energieproductie. Deze stimuleringsaanpak zal met name worden uitgevoerd door de nog op te richten Stichting Breda Energie in samenwerking met (lokale) marktpartijen. Belangrijk hierin is dat de bedrijven vertrouwen krijgen in deze gezamenlijk transparant aangestuurde aanpak en dit ook uitdragen;
- e. Partijen zich er van bewust zijn dat energiemaatregelen deel uitmaken van de bedrijfsvoering en kansen bieden op onder andere het bedrijfseconomisch vlak;
- f. Partijen naast de energietransitie op bedrijfsniveau ook in de openbare ruimte op bedrijventerreinen, in gezamenlijkheid projecten willen initiëren en faciliteren op het gebied van opwek van duurzame energie;
- g. Partijen gezamenlijk over de kennis en het netwerk beschikken om bedrijven te ondersteunen om de energieprestaties en het energiemanagement goed in beeld te krijgen en structureel te verbeteren, zowel op het gebied van door te voeren maatregelen als de financiering;
- h. Partijen hun samenwerking binnen de Green Deal willen verstevigen door het oprichten van de Stichting Breda Energie;
- i. Hezelaer Energy een energiemaatschappij is waarmee Stichting Breda Energie gaat samenwerken en die nu al partner is op het bedrijventerrein Hazeldonk en vanuit die rol participeert in deze Green Deal hetgeen geen belemmering is voor de toetreding van andere energiemaatschappijen tot deze Green Deal;
- j. De Gemeente partner is in het Europees samenwerkingsproject voor minder CO₂-uitstoot van bedrijven " BISEPS" (**B**usiness **C**lusters **I**ntegrated **S**ustainable **E**nergy **P**ackages) dat onderdeel uitmaakt van het Europese samenwerkingsprogramma Interreg 2 Seas Mers Zeeën. Het project BISEPS - gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling - werkt aan demonstratieprojecten en samenwerkingsverbanden waarbij de gemeente Breda lokaal samenwerkt met het (georganiseerde) bedrijfsleven. De Green Deal vloeit voort uit dit project BISEPS;
- k. De afzonderlijke Partijen verschillende ambities hebben op het gebied van duurzaamheid, namelijk:
 - Platform BV Breda namens de Bedrijventerreinenverenigingen, heeft de ambitie om bedrijventerreinen zoveel als mogelijk CO₂ neutraal te maken en een duurzaam imago nastreeft. Het Platform is er zeker van dat een collectieve aanpak de energietransitie enorm kan versnellen en tegelijk kan bijdragen aan een duurzame gebouwde omgeving en een democratische energiemarkt;
 - De Gemeente heeft de ambitie om in 2044 klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn. Dat betekent dat de urgentie groeit om kringlopen van energie en grondstoffen te sluiten. De Gemeente kan dit niet alleen en maakt hierover graag afspraken, bijvoorbeeld in de vorm van een Green Deal, met partijen uit de stad;
 - Verder wil de gemeente faciliteren en sturen op doelstellingen en wetgeving, zodanig dat bedrijven op de bedrijventerreinen in Breda automatisch kunnen voldoen aan het wettelijk kader. Wetgeving is immers een middel om doelen te bereiken;
 - Enpuls wil als infrastructuurbedrijf en organisatie met een maatschappelijke taak/functie, bijdragen aan de versnelling van de energietransitie. Enpuls wil samen met



publieke en private partijen zoeken naar mogelijkheden om het potentieel voor verduurzaming van de energievoorziening ten volle te benutten;

- BOM Energiefonds heeft de ambitie om bij te dragen aan de opschaling van de energietransitie door energiebesparings- en duurzame energie opwek concepten te ontwikkelen met een rendabele business case en deze indien nodig ook te structureren en financieren via of vanuit het Energiefonds Brabant.
- Hezelaer Energy heeft de ambitie slechts hernieuwbare energie te produceren,. En als voortrekker vorm te geven aan het innovatief ontwikkelen van de meest effectieve route van elektriciteit van bron naar klant;

Komen overeen als volgt:

Artikel 1 Doelstelling Green Deal

Partijen verklaren met deze Green Deal samen te werken aan de energietransitie op de Bredase bedrijventerreinen waardoor aan het einde van de looptijd van de Green Deal de volgende algemene doelstelling gerealiseerd is:

- 50% van de op het bedrijventerrein gevestigde bedrijven, die aangesloten zijn bij het Platform BV Breda, werkt via deze Green Deal systematisch aan de verduurzaming van hun bedrijfsvoering door in te zetten op energiebesparing en het optimaal benutten van de mogelijkheden tot opwekken van duurzame energie;

Om dat te bewerkstelligen zijn de volgende subdoelstellingen geformuleerd:

- 100% van de bedrijven gevestigd op de bedrijventerrein die aangesloten zijn bij het Platform BV Breda zijn geïnformeerd over
 - de landelijke doelstellingen en verplichtingen op het gebied van energiebesparing;
 - de Bredase doelstelling van CO₂-neutraal in 2044;
- de kansen en mogelijkheden op Bredase bedrijventerreinen op het gebied van energiebesparing en opwek van duurzame energie zijn onderzocht en in beeld gebracht;
- de via de stichting opgewekte Bredase energie wordt in Breda verkocht/gebruikt;
- bedrijven die mee doen met de stimuleringsaanpak nemen energiemaatregelen die verder gaan dan de wettelijke verplichtingen
- belemmeringen die de energietransitie in de weg staan zijn weggenomen.

Artikel 2 Werkwijze

Gedurende de looptijd van deze Green Deal zullen Partijen:

- zo snel mogelijk na ondertekening van deze Green Deal, de Stichting Breda Energie oprichten. Deze Stichting zal zowel samen met individuele bedrijven als collectieven duurzame energieprojecten mede-realiseren en ondersteunen en de daarmee opgewekte groene-energie kopen en verkopen binnen de gemeentegrens van Breda (zie ook de Startnotitie die als **bijlage 1** aan deze Green Deal is gehecht);
- eigen kennis en ervaring inbrengen over de landelijke en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van energietransitie;
- onder regie van de gemeente zich inspannen om per bedrijventerrein een wijkenergieplan af te sluiten over hoe en met welke duurzame energiebronnen ter vervanging van aardgas, de energietransitie kan worden bewerkstelligd. Hierbij worden ook kwantitatieve doelstellingen aangegeven en rekening gehouden met de omliggende wijken en dorpen en hun opgave in realisatie tot hun energietransitie ;
- initiatieven ontplooien /plannen initiëren en faciliteren op het gebied van:
 1. energie besparing (pijler 1);
 2. Productie van duurzame energie (pijler 2);
 3. transitie van aardgas naar andere duurzame energiebronnen(pijler 3).

Partijen hebben afgesproken om concreet met projecten te starten op bedrijventerrein Hazeldonk, zie **bijlage 2**.

Artikel 3 Inzet en acties per Partij

Partijen zullen de volgende activiteiten verrichten teneinde de in artikel 1 genoemde doelstellingen te realiseren.

a. Platform BV Breda:

1. Zich in spannen om zo veel mogelijk bedrijven te verleiden om deel te nemen aan de stimuleringsaanpak die als doel heeft om te verduurzamen;
2. Bedrijven informeren over de geldende wet- en regelgeving op het gebied van energie, zoals het Activiteitenbesluit, de verplichtingen die dit met zich meebrengt en de afspraak dat bedrijven actief hun verduurzamingsmaatregelen moeten gaan monitoren;
3. Bedrijven stimuleren om niet alleen aan de wettelijke doelstellingen te voldoen maar een stap verder te zetten en te handelen naar de Bredase doelstelling van CO₂-neutraal in 2044;
4. Hiertoe bijeenkomsten organiseren en bedrijven uit nodigen met als doel om informatie te verstrekken over de geldende wet- en regelgeving, mogelijkheden en de ontwikkelde stimuleringsaanpak;
5. Een pakket van diensten samen te stellen (producten en diensten van Bredase installatie- en bouwbedrijven) dat het voor bedrijven gemakkelijk kan maken te investeren in duurzame energie;
6. Aanvullend aan de bijeenkomsten bedrijven één op één benaderen en gesprekken voeren met als doel om aan te haken bij de stimuleringsaanpak;
7. De informatie over de Green Deal, de afspraken en de ontwikkelde aanpak te delen, via alle daarvoor geschikte kanalen, met bedrijven op de bedrijventerreinen;
8. Waar mogelijk actief bij te dragen aan de totstandkoming van de door de samenwerkende partners geïdentificeerde collectieve projecten.

b. De Gemeente:

1. Zorgen voor afstemming met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant als het gaat om toezicht en handhaving op de energie wet- en regelgeving;
2. De aanpak op Hazeldonk (zie bijlage 1) en andere bedrijventerreinen (tussentijds) evalueren en hiervan te leren voor mogelijke toekomstige acties en programma's voor verduurzaming energie, bij bedrijven in Breda;
3. Ondersteunen, met kennis, netwerk en financiële middelen, van collectieve projecten die ten goede komen aan duurzame collectieve energie opwek en/of opslagsystemen en rekening houdend met klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire economie
4. Bedrijven stimuleren onderzoek te doen naar energiebesparing om minimaal aan de wettelijke verplichting te voldoen (voorbeeld: bedrijven met een energieverbruik van meer dan 50.000 kWh of 25.000 m³ gas, hebben vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting om energiebesparende maatregelen die zich binnen 5 jaar terugverdienen door te voeren.
5. Als energiebesparing niet haalbaar is naar mogelijkheden kijken tot herstructurering voor bedrijventerreinen.

c. Enpuls:

1. Enpuls zal een faciliterende rol vervullen bij het onderzoeken van de mogelijkheden en aansluiten van duurzame initiatieven;
2. Enpuls draagt daarbij kennis aan over de technisch -, juridisch - en de financieel haalbare mogelijkheden;
3. Daarnaast onderzoekt Enpuls in samenwerking met haar partners de slagingskans en toepasbaarheid van innovatieve oplossingen die bijdragen aan de verduurzaming van de lokale energievoorziening;
4. Enpuls brengt in deze samenwerking naast haar kennis en ervaring met ontwikkeling en realisatie van netwerkinfrastructuren tevens haar contacten/netwerk in;
5. Enpuls is bij de uitvoering van deze overeenkomst gehouden aan het op haar rustende gereguleerde kader.

d. BOM Energiefonds:

1. Haar kennis en netwerk ter beschikking stellen om samen met de Green Deal partners uitvoerbare en betekenisvolle energiebesparingsconcepten te ontwikkelen met een rendabele business case;



2. Het proces naar implementatie van deze energiebesparings- en duurzame energieopwekking concepten begeleiden, opdat de verwachte besparing gerealiseerd wordt;
 3. Indien zich een financieringsbehoefte voordoet, bijdragen aan de structurering van de financiering, met de intentie bij te dragen aan het benodigd kapitaal vanuit het Energiefonds Brabant;
 4. Actief bij dragen, met kennis, netwerk en financiële middelen, aan collectieve projecten die ten goede komen aan duurzame collectieve energie opwek en/of opslagsystemen en rekening houdend met klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire economie
- e. Hezelaer Energy:
1. Zorgen voor de feitelijke in- en verkoop van energie als een marktpartij in opdracht van Stichting Breda Energie;
 2. Het ontwikkelen van een marketing strategie voor Stichting Breda Energie in overleg met deze stichting;
 3. Ondersteuning bieden bij de ontwikkeling en het vermarkten van projecten;
 4. Betrekken van ondersteunende bedrijven om projecten op te starten en uit te voeren in overleg met de stichting.

Artikel 4 Stichting Breda Energie

- a. Partijen streven ernaar om uiterlijk een maand na ondertekening van deze Green Deal, de Stichting Energie Breda op te richten. De omschrijving van de doelstelling van deze Stichting zoals deze in de statuten zal worden vastgelegd bevat in ieder geval het volgende. Het zowel samen met individuele bedrijven als met collectieven mede-realiseren en ondersteunen, van duurzame energieprojecten en de daarmee opgewekte groene-energie kopen en verkopen.
- b. Partijen zijn voornemens de Stichting Breda Energie de volgende taken te laten uitvoeren:
 1. Het in samenwerking met energiebedrijven in- en verkopen van op de Bredase bedrijventerreinen opgewekte groene energie, binnen de gemeentegrens van Breda;
 2. Als regievoerder op treden en derhalve de voortgang van de Green Deal te bewaken, waar nodig bij te sturen en de samenwerking tussen de diverse partijen te bevorderen;
 3. De stichting sluit (voor)contracten met potentiële klanten;
 4. De stichting sluit overeenkomsten met leveranciers van energie en zonnepanelen
 5. De stichting stuurt de projectmanager/kwartiermaker aan op basis van een startnotitie, zie **bijlage 1**;
 6. De stichting stuurt de partij aan die de inkoop en verkoop van de Bredase energie regelt en de projecten daadwerkelijk uitvoert;
 7. De stichting verhandelt de Garanties van Oorsprong die beschikbare komen door het uitvoeren van projecten die de energieopwekking op daken maximaliseren;
 8. De stichting stimuleert de afstemming van de opwek en afname van energie op een bedrijventerrein en treedt indien nodig in overleg met de Green Deal partners;
 9. Een CRM- c.q. klant volgsysteem organiseren die partijen inzicht geeft in de voortgang van het project en de doorgevoerde maatregelen;
 10. De kennis organiseren ten behoeve van de stimuleringsaanpak, zodat bedrijven, middels een klantreis, geholpen worden met het uitvoeren van de energiescan en het planmatig implementeren van de verduurzamingsmaatregelen;
 11. Bedrijven faciliteren door het organiseren van inhoudelijke expertise over bestaande en nieuwe thema's voor een duurzame bedrijfsvoering;
 12. In samenwerking met de andere partijen projecten initiëren en coördineren die ten goede komen aan collectieve energie opwek en/of opslagsystemen.

Artikel 5 Financiën

Voor de aanloop naar een Green Deal en voor de uitvoering daarvan is financiering nodig. Hiervoor is de begroting van het Europese project BISEPS beschikbaar voor het jaar 2019. Partijen treden in overleg over ieders financiële inbreng voor de jaren 2020 en 2021.

Artikel 6 Werkgroep

- a. Ten behoeve van de uitvoering van deze Green Deal richten Partijen een werkgroep op waarin vertegenwoordigers van alle Partijen zitting hebben. Deze werkgroep komt eens in de twee maanden samen, indien wenselijk in wisselende samenstelling, om de voortgang van de Green Deal te bespreken.
- b. De werkgroep koppelt de voortgang minimaal eens per jaar terug aan de bestuurders van Partijen.
- c. De werkgroep is het eerste aanspreekpunt met betrekking tot deze Green Deal voor andere publieke en private organisaties.

Artikel 7 Publiekrechtelijk voorbehoud

- a. De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het Unierecht worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, staatssteun en technische normen en voorschriften.
- b. De Gemeente behoudt bij de nakoming van hetgeen in deze Overeenkomst – en eventuele vervolgovereenkomsten – is bepaald volledig haar publiekrechtelijke bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. Dit houdt in, dat er van de zijde van de Gemeente geen sprake van wanprestatie zal zijn en de Gemeente tot generlei vergoeding van enigerlei schade, kosten en interesten aan de wederpartij is gehouden, indien het handelen hiernaar eist, dat de Gemeente publiekrechtelijke (rechts)handelingen verricht of nalaat, die niet in het voordeel zijn van de aard of de strekking van deze Overeenkomst – en/of eventuele vervolgovereenkomsten.

Artikel 8 Afdwingbaarheid afspraken

Partijen komen overeen dat de afspraken in deze Green Deal de ambities en inspanningen van Partijen weergeven en dat deze niet in rechte afdwingbaar zijn.

Artikel 9 Latere toetreding andere partijen

Andere partijen dan de huidige ondertekenaars van de Green Deal kunnen als partij toetreden. Een gemotiveerd verzoek daartoe dient schriftelijk te worden gedaan. Indien Partijen bij meerderheid hebben besloten dat het verzoek wordt ingewilligd en onder welke voorwaarden ontvangt de verzoeker daarvan schriftelijk bericht en wordt een kopie daarvan als bijlage aan deze Green Deal gehecht.

Artikel 10 Wijzigingen van de Green Deal

- a. Elke Partij kan de andere Partij schriftelijk verzoekende Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle andere Partijen.
- b. Partijen treden in overleg binnen vier weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen heeft meegedeeld.
- c. Afschriften van de wijziging en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan deze Green Deal gehecht.

Artikel 11 Opzegging

Elke Partij kan deze Green Deal te allen tijde met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen.

Artikel 12 Geschillen

Partijen dienen ernaar te streven eventuele onderlinge verschillen naar redelijkheid en billijkheid met elkaar op te lossen.

Artikel 13 Communicatie

Deze Green Deal zal openbaar bekend worden gemaakt zodat anderen daarvan kennis kunnen nemen en navolging van de Green Deal wordt bevorderd.

Artikel 14 Duur en beëindiging

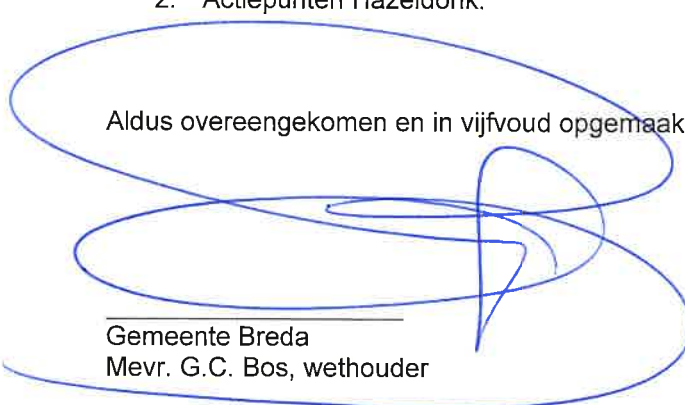
De looptijd van deze Green Deal is drie jaar ingaande de datum van ondertekening.

Artikel 15 Bijlagen

De navolgende bijlagen maken onverkort onderdeel uit van deze overeenkomst:

1. Concept startnotitie Stichting Breda Energie d.d. 30 januari 2019
2. Actiepunten Hazeldonk.

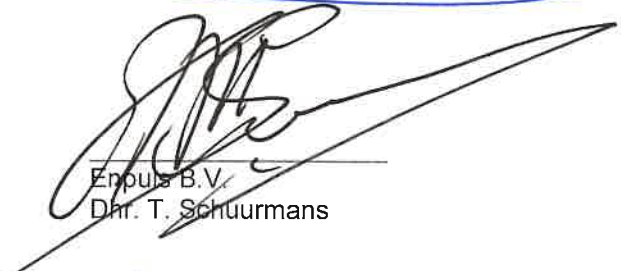
Aldus overeengekomen en in vijfvoud opgemaakt en ondertekend te Breda op 20 februari 2019,



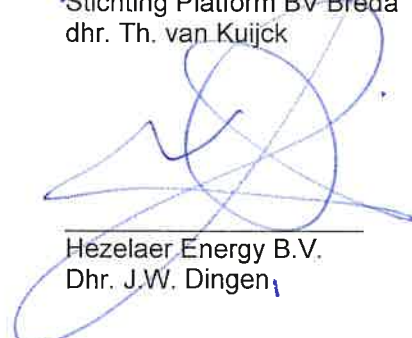
Gemeente Breda
Mevr. G.C. Bos, wethouder



Stichting Platform BV Breda
dhr. Th. van Kuijk



Empuls B.V.
Dhr. T. Schuurmans



Hezelaer Energy B.V.
Dhr. J.W. Dingen



Brabantse Ontwikkelings Maatschappij-Energiefonds Brabant B.V.
Mevr. M.C.J.J. Dragstra

